Nr. 142. Sibiiu, Marţi 2 Decemvre 1880. Anul XXVIII.

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marţia, Joia şi Sâmbăta.

ABONAMENTUL
Pentru **Sibiiu** pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru **monarchie** pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl
Pentru **strălnătate** pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente şi inserţiuni a se adresa la:
Administraţiunea tipografiei archidiecesane Sibiiu, strada Măcelarilor 47.
Corespondenţele sûnt a se adresa la:
Redacţiunea „Telegrafului Român“, strada Măcelarilor Nr. 37.
Epistole nefrancate se refusă. — Articulii nepublicaţi nu se înapoiază.

INSERŢIUNILE:
Pentru **odată** 7 cr., — **de douĕ ori** 12 cr., — **de trei or** 15 cr. rêndul cu litere garmond — şi timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

Sibiiu, 1 Decemvre.

Din revista noastră din urmă au vĕdut cetitorii nostri, că cutremurul parlamentariu de sub picioarele guvernului actual se repeţesce. În cestiunea dărei de consum guvernul a trebuit sĕ sufere o perdere, remânênd în minoritate. Perderea aceasta s'a neteḑit mai în urmă, cât s'a putut, cu respândirea scirei, că maioritatea n'a fost în numĕr complet în casă.

Admiţênd că aşa a fost, remâne cu toate aceste, semnificativă impregiurarea, că maioritatea cea adictă guvernului a fost negligentă tocmai în momentul, când guvernul prin rostul capului cabinetului s'a fost pronunciat, că stăruesce ca proiectul privitoriu la darea de consum sĕ se desbată încă înainte de vacanţele crăciunului.

Guvernul nu va cădè din causa perderei sau eşecului dela 27 Noemvre. Remâne însĕ de altă parte lucru neîndoios, că terenul de sub picioarele lui nu este aşa de statornic, după cum era mai nainte. Ne vine dară sĕ dăm creḑemênt scirei aduse de foile opositiunei, că şi în sinul maioriţăţei parlamentare din Budapesta s'au ivit crepături, cari dacă nu se vor putè repara în grabă şi din temeiu, pot fi periculoase pentru guvern, periculoase chiar şi pentru sistema actuală.

Dările sûnt, ori cât de indispensabile pentru stat, ceva odios şi ominos pentru ori-ce guvern. Cu atât mai odioase dările, cari lovesc în comerciu şi în societate până în clasele de jos, în tr'un timp, când sĕrăcia se urcă cu neîndurare de jos până în sferele cele înalte ale societăţii. Esploatate dările de opositiunea ungurească în favorul ei, este întrebareă, dacă proiectul pentru scoalele secundare va mai fi în stare sĕ rehabiliteze pe guvern?

Astfel de fenomene, mai ales când se arată în societatea altor impregiurări, cari puse în paralelă cu „tirănia“ lui Verhovay „dela Viena“ se cualifică de sine, merită şi atenţiunea noastră a Românilor.

Ele ne spun, că provocarea lor nu poate fi numai un mijloc de distracţiune pentru naţionalitatea maghiară. Ele trebue sĕ aibă un fond şi că desvoltându-se treptat sûnt în stare, sĕ ducă la schimbări, care nu este bine sĕ ne surprindă.

Nu este de mult decând cetiam într'o foaie, că la un banchet s'ar fi esprimat însuşi ministrul president Tisza, că dênsul nu perhorescează independenţa Ungariei. Sĕ nu luăm pronunciarea aceasta *ad litteram*. Ea poate fi cel puţin o prorocie stoarsă de temerea, că opositiunea, care predică uniunea personală va venì la putere şi o va realisa traducênd aspiraţiunile ei în faptă.

Începênd dela primirea cea căldurosă a memorielor lui Kossuth până la demonstraţiunile contra teatrului nemţesc şi mai cu samă contra armatei comune, numai încape indoială, că în Ungaria este ceva, ce se deosebesce de lucrurile de toate ḑilele. Espectoraţiunile ministrului-president, dacă s'au întêmplat în adevĕr, sau sûnt o invenţiune, caracterisează torentul ideilor, ce 'şi-au deschis cale în cugetările politicilor unui numĕr însemnat dintre concetăţenii maghiari.

Noi nu mergem aşa departe cu credinţa noastră nici în prorociile unui ministru, nici în puterea opositiunei. Dar un lucru ni se întăţişează tot mai tare, ca resultat din cele ce vedem, că se întêmplă în giurul nostru: sûntem deja într'o crisă şi cu fie care ḑi ne adûncim mai tare în crisă.

Sfêrşitul crisei atêrnă şi dela oameni, atêrnă însĕ de multe ori şi dela provedinţă. De multe ori s'a întêmplat în viaţa popoarĕlor, că un eveniment neasteptat a produs resultate, cari n'au fost de loc în calculii oamenilor.

Însĕ dacă scim şi recunoascem, că încet cu încetul crisa ne împresoară, fie şi fără vina noastră, adecă, fie şi fără de a o fi provocat noi, ne întrebăm, oare bine va fi, ca acea crisă, când i s'ar umfla valurile, ca sĕ ne ridice de pe terenul, ce aḑi ni se pare, că e statornic sub picioarele noastre, noi sĕ o asteptăm nepăsători şi pe urmă valurile sĕ ne poarte eară după placul lor?

Fie că crisa 'şi-ar urma cursul seu după cum a început a se desvolta, fie că un eveniment nepreveḑut i ar da direcţiune astăḑi nepreveḑută, nu este bine ca un popor de mărimea poporului nostru sĕ stea indiferent, privind ca din depărtare la cele ce le aduc ḑiua şi oara.

Ori ce formă ar lua crisa în desvoltarea ei, noi, cari sûntem cea mai numĕroasă naţionalitate în stat, după cea a Maghiarilor, avem chemarea sĕ ḑicem şi noi un cuvênt la desvoltarea ei. Sĕ nu figurăm numai ca nulă (zero) între celelalte cifre.

Căci tăcênd tăcere absolută noi ne facem culpabili în douĕ direcţiuni: cătră noi înşine şi cătră statul şi monarchia, care, ori cum, nea declarat de cetăţeni liberi.

Cumcă avem dreptul de a concurge şi noi la afacerile de stat, nu încape nici o îndoială: cumcă întimpinăm greutăţi, vedem că întimpină şi partidele, cari nu sûnt la putere; cumcă fiind Români întimpinăm greutăţi deosebite, este un impuls la îndoită datorinţă, de a învinge greutăţile, ce ni se pun în cale.

Nimica nu ne dispensează de a ne interesa şi noi de cele ce se întêmplă în giurul nostru. Din contră, cu cât sûnt mai mari gueutăţile, ce ni se pun în cale, cu atât cresce şi datorinţa, ca sĕ le delăturăm.

Croaţii sûnt, ce e drept, în alte referinţe; dar sûnt o naţiune mai mică de cât noi şi dacă s'au sciut folosì de împregiurări au şi o situaţiune politică mai deamnă decât noi.

Serbii sûnt o mână de oameni în Ungaria, cari dispar pe lângă numerositatea noastră şi se bucură de mai multă consideraţiune de cât noi, din simpla causă, că bărbaţii lor se interescazà mai mult decât ai nostri de tot ce se petrece în Ungaria.

Dacă am fi noi bater aşa de activi cum sûnt acestia şi autoritatea noastră ar cresce în mĕsură îndoită.

Întrebarea ar fi, că după ce noi, ori din ce cause, sûntem aşa ḑicênd afară de bariera vieţei publice de stat, cum se facem sĕ se simţă şi ponderositatea noastră pe arena luptei politice?

Respunsul la întrebarea aceasta poate fi divers şi noi nici nu voim sĕ preocupăm opiniunile celor chiemaţi. Scim atâta însĕ, că fiind multe necasurile noastre, ori de unde am începe, a le arĕta acolo, unde se cuvine, am începe totodată a face sĕ înţeleagă factorii, cari mişcă astăḑi viaţa publică de stat, că şi noi sûntem acì, şi îndată s'ar socotì şi unii şi alţii, a nu mai face socoteli, cari sună şi la adresa noastră, fără de a ne asculta şi pe noi.

Revista politică.

Sibiiu, în 1 Decemvre.

Sâmbăta trecută s'a terminat desbaterea generală asupra proiectului dărei de transport. Resultatul a fost: 184 deputaţi au votat pentru primirea proiectului şi 152 pentru respingere, absenţi au fost 109 deputaţi. Icoana miseriei din Ungaria desfăşurată şi cu ocasiunea aceasta în casa deputaţilor este destul de înspăimêntătoare. Cu cuvênt sau fără cuvênt, ministrul president Tisza a ḑis în decursul desbaterei, că opositiunea face tocma aşa cu creditul Ungariei, ca şi acela care, când s'ar duce la cineva sĕ'i ceară credit ar ḑice: „Vedeţi, eu sum un mişel şi n'am apriat nimica, mĕ aflu în marginea ruinei, daţi'mi bani împrumut!“ Opositiunea va avè şi ea scăderile ei, însĕ în descrierea miserie

FOIŢA.

Memoriei lui Hodoşiu.

Un crud fior, fior de ghiaţă, ne-aduce trista veste,
Ce ne venì de peste munţi: Că Hodoşiu a murit!
Că încă unul din fruntaşii naţiunei nu mai este,
Că încă-un gol ni s'a deschis, adûnc nemărginit.

Pe cât de-adûnc e golul însĕ de el ce ne desparte,
Pe atât de nalt şi neîntrecut e cea ce ne-a lăsat:
Altarul de virtuţi alese, de generoase fapte,
Podoaba unei mari vieţi, esemplu de urmat.

Primesce dar' mărcaţă umbră, o lacrimă ferbinte
Din partea celor ce-ai iubit ca vecînic suvenir,
În tine aḑi cu toţii perdem un frate, un părinte,
Naţiunea însĕ şi mai mult: Ea perde un martir.

Bucuresci, 29 Noemvre.

I. Bădescu.

O notiţă

asupra ḑiarelor literare-beletristice şi poporale de dincoace de Carpaţi.

„Albina Carpaţilor“ — „Amicul Familiei“ — „Cărţile săteanului român“ — „Familia“ — Şeḑĕtoarea“ — Post-Scriptum şi o promisiune.

Nu de mult zăcea înaintea mea ultimul numĕr din „Albina Carpaţilor“. Şi ca sĕ spun drept, 'mi pare rĕu. Ḑiarul acesta, cu un trecut scurt, dar care sĕ putea mândrì şi cu un viitor frumos, după cum mulţi o sperau, sĕ înceteze aşa de odată, fără veste! Şi ce sĕ fie causa că a încetat? Nepăsarea publicului român pentru literatură? Aşa sĕ pare. Aşa se tângueşte „Familia“. Dar aşa sĕ fie? De ce nu încetează deci, „Familia“, de ce nu „Amicul Familiei“? Sûnt aceste mai bune de cum era „Albina Carpaţilor“?“ — Deci sĕ nu punem vina atât pe „nepăsarea“ publicului român, cât pe „nepriceperea“ lui încât pentru cest de dincoace, ear' în cât pentru cel de dincolo pe dispreţul, ce, durere, începe a se ivì pe acolo, cătră tot ce vine de dincoace. (Drept probă veḑi „Pressa“) — De altcum chiar redactorul „Albinei Carpaţilor“ în ultimul numĕr nu pune vina încetărei pe restanţa de 600 fl., ci ḑice, că „din cause private ale dlui“ nu mai putea continua redactarea. Da, căci tinerul Popescu, deşi cu un talent nedisputabil de scriitor, era un inginer aşa dară nu era jurnalist de profesiune. Şi cu toate aceste...

Dar înainte de a trece la conclusiuni sĕ premit ce am de premis. Şi înainte de toate sĕ pre-premit, că scopul, cu care scriu aceste câteva şire este ca sĕ arĕt:

1. Că după încetarea „Albinei Carpaţilor“, noi Românii de dincoace nu mai avem nici un jurnal literar cum se cade.

2. Că gustul publicului român de dincoace pentru adevĕrata literatură încă nu e desvoltat, precum ar trebui sĕ fie

* * *

„Albina Carpaţilor“, precum de obşte se scie, a fost începută în 1877 de talentatul scriitor şi poet Ioan Al. Lăpĕdat. Publicul român trebue sĕ'şi mai aducă aminte cu ce laude a primit presa română acest jurnal, şi tre-

din Ungaria a dovedit că vorbesce cu cunoscinţă de lucru.

Din desbaterea proiectului asupra dărei de transport ne putem face o palidă idee despre desbaterea dărei de consum, care va avè loc după vacanţele crăciunului.

În locul ante-proiectului retras de Austro-Ungaria însaşi, va trebui, ḑice „Timpul", neapărat sĕ se ivească ca basă a discuţiei un alt proiect pentru regularea poliţiei fluviale şi a navigaţiei între Porţile-de-Fier şi Galaţi. „L'Indépendance Roumaine" află că esistă o propunere anglo-franceză, a cărei economie crede a o cunoasce. Acea tă propunere ar fi stipulând:

1. Coesistenţa comisiei europene şi a comisiei riverane (deci numirea comisiei mixte se va modifica aşa). Această coesistenţă ar implica prelungirea puterilor comisiei europene peste terminul ficsat, la 1883;

2. Libertatea navigaţiei pe Dunăre va fi din nou inscrisă în fruntea regulamentului;

3. Nici o modificare nu se va face la regulamentul navigaţiei şi poliţiei fluviale fără consimţimêntul comisiei europene;

4. Cestiunea de a se sci cari sûnt puterile ce vor fi representate în comisia riverană, este reservată unei discuţii ulterioare. Dacă Austria care nu e riverană între Porţile-de-Fier şi Galaţi, este admisă, negreşit că şi Rusia va cere a fi representată. Delegaţii Serbiei şi Bulgariei nu vor lipsì a lua iniţiativa unei proposiţii în acest sens. Acesta e lucrul cel mai puţin ce pot face aceste douĕ principate. Întrarea Rusiei în comisia riverană ar fi pentru ele o garanţie mai mult;

5. Cât despre amĕnuntele regulamentului, ele vor fi discutate şi votate de către comisia europeană în complet, cu reserva aprobării deosebitelor cabinete.

În Serbia sûnt la ordinea ḑilei alegerile în Scupştina. Guvernul speră că va eşì învingĕtoriu. Adaugem, că încât privesce pe Austro-Ungaria guvernul actual sĕrbesc şi de sigur şi maioritatea lui nu se va deosebì mult de guvernul lui Ristici.

În România s'a serbat în 28 Noemvre aniversarea a treia dela căderea Plevnei. Cu ocasiunea aceasta domnitorul a dat următoriul ordin de ḑi:

„Ḑiua de astăḑi este odată pururea nestearsă în istoria noastră. Ea a încununat stindardul român cu laurii nemurirei, şi a resplătit vitejia voastră prin independenţa României.

„Am ales dar această mare ḑi ca sĕ consacru corpurile din nou formate încredinţând onoarei, curagiului şi devotamentului lor, sântul simbol al Patriei, pe care fraţii vostrii 'l au purtat cu atâta glorie pe câmpul de rĕsboiu.

Fraţi de sânge şi de inimă, am încredere că veţi sci a călca pe urmele eroilor cari 'l au botezat cu sângele lor, personificând int'ênsul, cu şi dênşii, onoarea, viaţa şi datoria voastră către Patrie.

Corespondenţe particulare

ale „Telegrafului Român."

Sibiiu, 30 Noemvre. Sâmbătă seara s'a esecutat programa publicată de noi Marţi în toate amenuntele ei cu o precisiune şi esactitate admirabilă. Publicul numeros asistent a fost încântat de decursul esecutărei programei şi de întogmirile în arangiarea obiectelor, salei şi a decoraţiunilor salei. Par. Archimandrit Nicolae Popea n'a întârḑiat nici de astădată, a fi organul publicului asistent şi a mulţămì tinerimei pentru frumoasa întogmire a tuturor apertinenţelor festivităţei în memoria Marelui **Andreiu.**

Astăḑi a fost serviţiu divin înpreunat cu parastas solemn. La acest parastas corul clericilor a esecutat imnul funebru (tecstul dlui as. cons. Z. Boiu, compositia Dlui prof. Dem. Cunţan) în cât a stors lacrimi din ochii auḑitoriului.

Cuvêntarea de întroducere

rostită de dl profesor Simeon Popescu la şedinţa publică din preseara de S. Andreiu.

Ilustritatea Voastră Doamnelor şi Domnilor!

Aparţinênd şi eu statului preoţesc, nu'mi va şedè reu, dacă puţinele cuvinte, ce am onoare a vĕ adresa, le încep cu s. scriptură. În această carte a cărţilor, despre preotul din Testam. v., se ḑice: „Buzele preotului vor păzì „sciinţa, şi legea vor cerca din rostul „lui, că ângerul Dlui Atot-ţiitoriului este" (Mal. 2, 7.)

După aceste cuvinte preotul este propagatoriul sciinţei, el este ângerul apĕrătoriu al poporului.

Dacă aşa trebuia sĕ fie adevĕratul preot în Testam. v., cu cât mai vêrtos în Testam. nou, în care preotul, după cuvintele lui Christos, este „lumina, ce se aprinde şi pune în feşnic, ca sĕ luminеze tuturor celor din casă"!?

Şi dacă preotul creştin preste tot are chemarea sĕ fie apostolul luminei, şi isvor de mângăere pentru fraţii sei: preotul român ortodocs are această chemare în un grad mult mai înalt decât preoţii altor confesiuni. Această înaltă chemare a preotului român ortodocs este normată în aşeḑĕmintele bisericei noastre, aşeḑĕminte, cari — bine înţelese — constitue superioritatea bisericei noastre faţă cu alte biserici. După aceste aşeḑeminte preotul nostru nu este doară membrul unei caste separatistice, carele sĕ nu cunoască familie, naţionalitate şi patrie, sĕ n'aibă alte conecsiuni decât voia superiorului seu, şi alte aspiraţiuni decât ale interesului de castă, dar nu este nici un simplu amploiat convenţional al societăţei — ci, ca om şi cetăţean, preotul român ortodocs este membru al familiei sale, al naţiunei şi patriei sale, — ca preot este un organ consacrat spre a fi mijocitoriu între om şi Dḑeu. În toate aceste cercuri de activitate preotul nostru trebue sĕ influinţeze în mod hotăritoriu; căci în toate are datoria sĕ premeargă cu esemplul seu atrăgĕtoriu, esemplu, carele sĕ fie ca o fălie, aprinsă spre a lumina tuturor celor din apropiere.

În familie, cu şi prin familia sa, el are sĕ fie model de cultură, model de virtuţi, pe cari sĕ le imiteze societatea. În societate, în scoală şi biserică: buzele preotului român ortodocs au sĕ păzească sciinţa, şi toţi sĕ cerce legea din rostul lui, ca din rostul unui ânger al lui Dḑeu. El atât prin sciinţele sale, cât şi prin virtuţile sale, trebue sĕ fie cel puţin cu un cap mai înalt decât turma sa spre a o putè priveghia şi povăţuì.

Eată, stimat public, în câteva cuvinte, marea însemnătate a preotului nostru!

Şi, precum scoala la noi e fică dulce a bisericei: astfel învĕţătoriul e frate bun cu preotul. Abstrăgênd dela partea sacramentală, aceea ce trebue sĕ fie preotul — adecă lumina lumei prin fapte şi învĕţături — trebue sĕ fie şi învĕţătoriul. Unuia i este încredinţată mai mult crescerea, celui alalt mai mult conducerea poporului. În mâna acestor doi factori este încredinţată soartea poporului nostru, a naţiunei şi patriei noastre.

Această mare misiune a preoţimei şi învĕţătorimei noastre a pĕtruns'o tinerimea dela acest institut, care şi ea se pregătesce pentru cariera preoţeaţcă şi învĕţătorească. Şi, tocmai pentrucă a pĕtruns-o, a vĕḑut că nu se poate pregătì din destul numai cu ajutoriul prelecţiunilor obicinuite, ci trebue sĕ recurgă şi la studiu privat.

Din propriul indemn deci s'au întrunit în societate pentru cultură, ca astfel cu puteri unite: de o parte sĕ'şi poată procura cărţi din diferiţii rami de sciinţă, prin cetirea cărora sĕ'şi îmbogăţească cunoscinţele, — de alta sĕ se esercitеze în aplicarea practică a cunoscinţelor teoretice câştigate în scoală.

În cursul unui scurt şir de ani, această societate prin contribuirile benevole ce şi le-au împus membrii ei, şi prin sucursal binevoitoriu al publicului nostru şi-au înfiinţat o bibliotecă proprie a ei, carea astăḑi numeră peste 1000 opuri, în mai mult de 1500 tomuri, — partea cea mai însemnată din sfera teologică şi pedagogică. Cel ce şi-ar da osteneala sĕ esamineze actele bibliotecariului acestei societăţi, ar vedè cât de zelos se ocupă membri ei cu lectura în oarelę lor libere.

Spre onoarea acestei tinerimi, fie'mi permis a amintì, că ea, din recunoscinţă către meritele mult regretatului ei Părinte şi Patron „**Andreiu cel mare**, a luat numele de „Societatea Andreiu Şaguna." Şi, nemulţămindu-se cu aceasta, s'a hotărît a face din ḑiua onomastică a Părintelui ei iubitoriu o ḑi de serbătoare, pe care sĕ o serbeze ca societate, în şedinţă festivă. Şi, convinsă că publicul român este pătruns de aceleşi simţeminte de recunoscinţă faţă cu memoria aceluia, în a cărui lumină vedem, şi de a cărui binefaceri ne folosim cu toţii, şi-a luat voie a Vĕ ruga Ilustritatea Voastră, Doamnelor şi Domnilor, ca sĕ binevoiţi a o onora cu preţuita-Vĕ presenţă la această serbătoare, carea ne revoacă în memorie atâtea scumpe suveniri.

Numerul cel frumos, în care D-Voastră la apelul nostru aţi binevoit a Vĕ presenta în această sală, me încredinţează că consimţiţi cu îndemnurile şi aprobaţi aspiraţiunile noastre.

Căci, conscii de puţinetatea noastră, în înfăţişarea elitei societăţei române la această serbătoare a noastră nu privim o dorinţă a ei de a'şi câştiga cunoscinţe din preamodestele noastre încercări, ci o aprobare a simţemintelor noastre de recunoscinţă către marele în Domnul adormit, şi o puternică încuragiare pentru înaintarea noastră pe calea pe care am pornit.

Pentru această nobilă încuragiare, ca conducĕtoriul societăţei „Andreiu Şaguna", în numele ei, Vĕ mulţămesc din inimă, — şi Vĕ încredinţez Ilustritate, Doamnelor şi Domnilor că fiecare membru al ei este consciu de douĕ lucruri:

1. Atât numirea ce a luat-o cât, şi însaşi aceasta festivitate, în sine luate nu sûnt de cât în ultima linie un fel de formă, prin care societatea este departe de a se putè face vrednică de Acela, al cărui nume l'a luat şi al cărui memorie ne-a intrunit la această serbătoare, ci 2) esenţa reală pentru societate este: luminarea minţei şi nobilitarea inimei, însoţite de nesuinţa de a urma prin fapte pe calea practică aceluia, carele ne-a pus la dispositie posibilitatea luminarei noastre, şi prin noi a neamului românesc. Am ḑis: prin fapte: căci Şaguna n'a fost omul formelor, ci al faptelor. Faptele lui Şaguna constitue prin urmare idealul, căruia se închină tinerimea şi prin fapte membri acestei societăţi s'au hotărît a se face vrednică de El.

Faptele marelui Andreiu dovedesc că „buzele lui au păzit sciinţa, şi toţi au cercat legea din rostul lui, fiind El trimisul Domnului Atot-ţiitoriului", — că el a fost lumina, carea, pusă în feşnicul[1]) Românilor otrodocşi, a luminat, luminează şi va lumina pe toţi cei din casa Metropoliei reînfiinţate de dênsul.

Aceste fapte membrii societăţei Andreiu Şaguna s'au hotărît sĕ le imiteze în sfera lor fiitoare de activitate, ca astfel: şi faţă cu dînşii sĕ se împlinească cuvintele: „Cel ce me iubesce, păzesce cuvêntul meu" (Ioan 14, 23).

Ca o mică şi neînsemnută probă a acestei hotărîri, vĕ servesce petrecerea noastră din această seară, carea cu consimţimêntul dvoastre se va începe inmediat.

Înmormêntarea D-rului Iosif Hodoşiu.

Sibiiu 1 Decemvre.

Duminecă la oarele 2½ d. am. un public numeros de toate categoriile sociale undula pe strada măcelarilor: era ḑiua tristă şi dureroasă, în care remăşiţele pământesci ale ilustrului nostru bărbat aveau sĕ fie petrecute la locul de odichna eternă.

Serviţiul de înmormêntare s'a început sub conducerea Păr. Archim. şi Vicariu archiep. Nic. Popea împreună cu preoţii asistenţi: Păr. Z. Boiu, Dr. I. Puşcariu, Nic. Frateş, Simţion şi diaconul Reu. Cosciugul fu rădicat din casă şi conductul funebral se puse în mişcare către cintirimul din suburbiul Iosefin. În fruntea conductului mergea corul seminaristilor din institutul Andreian şi preoţii funcţionători, după acestia urmă carul fu-

[1]) (tronul archieresc al)

---

bue sĕ scie cum el s'a susţinut la înălţimea lui până la regretabila moarte a redactorului. „Albina Carpaţilor" era, incontestabil cea mai bună foaie literară română de dincoace de Carpaţi. Câtva timp după moartea lui Lăpĕdat, tinerul Iosif Popescu primì redacţiunea acelui jurnal. S'au făcut într'adevĕr unele schimbări în redactarea jurnalului. Dară aceste schimbări, pe cât sum eu informat, nicăiri nu s'au primit cu neplăcere. Încât pentru mine, eu m'am bucurat de aceste schimbări. Şi eată pentru ce! Aveam şi avem dincolo un jurnal „Convorbirile literare", care în tot timpul de 14 ani de când esistă, n'a avut „asupra'i ş'alăturea pe nime" — între jurnalele literale române. Acest jurnal a publicat şi publică novele mai cu samă poporale şi istorice — până acum încă fără seamĕn în literatura română. Aşa numitele „novele de salon" Convorbirile n'au publicat şi nu publică. Dar' aceste în fine încă nu trebue părăsite cu totul. Dl Iosif Popescu încă a sciut aceasta, şi a nĕzuit a umple lacuna aceasta, şi-a isbutit. Primele „novele de salon" isbutite în limba română sûnt cele din „Albina Carpaţilor." Căci nu sciu sĕ fie cineva care sĕ numească isbutite novelele dlui Vulcan, sau chiar romanele dsale, sau alte debile încercări de acest soiu. Şi pentru ce nu sunt bune acele şi pentru ce sûnt bune aceste? Mai multe cause sûnt la mijloc între cari mai cu seamă limba şi stilul. În acele limba e limpede, stilul uşor şi plăcut, ca peste tot în „Albina Carpaţilor". În aceste limba e greoae, impestriţată, stilul copilăresc, câte odată umflat si bombastic, ca peste tot în „Familia". În acele se observă deprindere şi talent, în aceste deprindere puţină şi talent şi mai puţin. Acele sûnt scrise de plăcere şi cu simţemênt, aceste de silă şi fără atragere.

...Dar stăi! Vorbiam de „Albina Carpaţilor" şi mĕ trezii la „novelele" dlui Vulcan!

Aşa dar convingerea mea, şi a mai multora e, că „Albina Carpaţilor" a fost cea mai bună, ba după cum vom dovedì, unica foaie bună literară română de dincoace de Carpaţi. Ea a încetat' Cele mai rele ca ea sĕ susţin.

Deci nepăsarea sau ignoranţa?

(Va urma).

nebral, care ducea scumpele remăşiţe pământesci, însoţit de a dreapta şi de a stânga de câte 6 tineri îmbrăcaţi în doliu şi cu făclii aprinse în mâni. Cosciugul era decorat cu frumoase cununi de flori — semnè vii de adevărată şi adênca pietate şi veneraţiune către mult regretatul defunct. Aceste cununi purtau următoarele înscripţiuni:

„Asesorului consistorial Dr. Iosif Hodoşiu". Consistoriul archidiec. gr. or. din Sibiiu.

„Secretariului seu Dr. Iosif Hodoşiu." Asociaţiunea Transilvaniei etc.

„În semn de pie memorie". Elevii institutului Andreian.

Anteluptătoriului egalei îndreptăţiri Dr. Iosif Hodoşiu. Veteranii şi junimea academică română din Cluj.

„În semn de pie memorie" teologii români din Blaj.

După cosciug urma familia jalnică a defunctului — apoi un public numeros din dignitari şi onoraţiori din toate clasele, printre cari şi unii amici din depărtare.

În biserica gr. or. din suburbiul Iosefin s'a sevêrşit serviţiul de înmormêntare şi după aceasta Par. Zach. Boiu urcânduse pe catedră ţinù o cuvêntare petrunḑètoare, în care aretà prin cuvinte elocuenţe meritele defunctului ca bărbat al naţiunei şi bisericei, şi ca bărbat de sciinţă.

La mormênt dl G. Baritiu ca membru al Academiei române şi al Asociaţiunei transilvane etc. a rostit un cuvênt funebral, în care a relevat meritele defunctului pe terenul luptei naţionale, cu deosebire însè lucrările lui ca membru al academiei de sciinţe din Bucuresci, amintind între altele traducţiunea scrierilor lui Dim. Cantemir, la care a lucrat reposatul într'un şir de ani.

După aceasta cosciugul fu aşeḑat în mormênt şi se ascunse îndată sub gliele reci ce cadeau peste dênsul cu un sunet lugubru, — ear' publicul condolent se îndepărtà luând cu sine suvenirea unei ḑile de adevărată întristare şi simţul unei perderi ireparabile în inima sa.

* * *

Îndată după ce se respândise scirea despre moarte, sosiră o sumă de telegrame de condolenţă la adresa familiei, care le publicăm în ordinea următoare:

„Primiţi doamnă espresiunea măchnirei, care ne-a cuprins la trista scire despre încetarea din viaţă a ilustrului vostru soţ şi al nostru regretat coleg.

Preşedintele academiei române *Ioan Ghica.*
Secretar general *Hajdeu.*

„Colegii amici ai defunctului Hodoşiu luăm parte la durerea, ce resimţiţi ca soţie, mamă şi Română pentru marea perdere, care este şi a naţiunei." Laday, Puşcariu, Mihályi, Misiciu, Serbu, Strevoiu, George Popu, Alecsandru Pop, Ioanoviciu, Vladu, Roman.

„Societatea academică „România Junà" dureros petrunsă de perderea mult meritatului bărbat pentru naţiune şi patrie Dr. Iosif Hodoşiu 'şi esprimă condolenţa sa." *Basiliu Damianu* president, *Dimitrie Stefan* secretar.

„Junimea română şi societatea literară (din Budapesta) se alătură la marele doliu, ce a suferit naţiunea şi familia d-voastre prin moartea eminentului bărbat şi părinte prob." *Creniceanu.*

„Vè rog primiţi esprimarea simţemintelor de adêncă durere pentru perderea eminentului bărbat." *Maiorescu.*

„Cea mai profundă condolenţă pentru încetarea din viaţă a preademnului d-voastre consoţ. Ceriul sè aline durerile acestei grave nenorociri." *Meţianu* episcop.

„Cu cea mai adêncă întristare am vè ḑut, că cruda moarte a răpit naţiunei române pe unul din cei mai bravi şi devotaţi fii ai sei, eară Domniei tale respectabilă Doamnă şi copiilor, pe iubitul soţ şi bunul părinte. Cu mine împreună şi toţi Românii din Braşov iau parte la această dureroasă perdere şi neputêndu-ne împotrivì destinelor providenţii voiu ḑice: Amicul meu Hodoşiu nu a murit, amintirea sa scumpă, sufletul seu cel nobil, va trăì în memoria fraţilor sei români. *Diamandi Manole.*

A mai sosit la adresa familiei telegrame de condolenţă dela dd: Ioan Piposiu, Ioan Cosieriu şi Nicola din Alba-Iulia; Alecsie Olariu din Deva, dela Alex. Roman şi soţia din Bpesta, dela Florian şi soţia sa din Odorheiu, Mangra, Ciontea şi Dr. Petroviciu din Arad.

Ear' la adresa redacţiunei noastre ni s'a trimis din partea d-lor Aureliu Ciura şi Scarlat Balint poesia, carea o publicăm în fruntea „Foiţei."

Discursul

d-lui Barthelemy St. Hilaire, ministru de esterne al Franciei, ţinut în senat cu ocasiunea discutărei bugetului ministeriului afacerilor străine.

Acum se produce temerea, că după cestiunea Muntenegrului, vom merge mai departe, şi că vom lăsa sè se agraveze şi sè se învenineze cestiunea greacă. Aceasta nu aparţine momentului present, ci e numai hipotesă, şi noi nu putem prejudeca asupra viitoriului.

Domnilor, în politică, mai cu samă în politica esterioară trebue sè se preocupe cineva foarte mult de împregiurări şi trebue ca aceste împregiurări sè se fi produs pentru a'şi ficsa resoluţiunile sale. Ceea ce pot ḑice este, că noi păstrăm simţemente pacifice, şi că sperăm că nu vom avè trebuinţă a recurge la mijloace coercitive. (Aprobări în stânga).

In ceea ce mè privesce pe mine aşi vedè în căderea Turciei o catastrofă foarte mare. Toate interesele noastre, toată dorinţa noastră este de a'l face sè trăiască cât mai mult posibil, şi de a congiura această căḑere dacă ea nu este de loc fatală. Pentru Grecia, nu mai e trebuinţă sè spun care sûnt pentru dênsa simţemêntele noaste de simpatie.

Nu Francia, după cum s'a spus adesea este aceea care a luat la Berlin iniţiativa cestiunei grecesci, ci Anglia; lordul Salisbury este acela care a luat această iniţiativă şi care a cernt ca Grecia sè fie admisă la congres.

Dar, o repet, Francia nu'şi ascunde simpatiele ei pentru Grecia, şi fac din nou şi acì elogiuri d-lui Waddington, care a tratat cestiunea greacă, precum a tratat cestiunea eghipteană, cestiunea Armeniei, a locurilor Sânte, cu tot aceeaşi nobleţă de vederi şi prudenţă, cari conveniau Franciei.

La stânga: Foarte bine, foarte bine!

D. ministru de esterne. Tradiţiunile noastre ne arată datoriile, ce ne incumbă şi noi nu vom lipsì dela dênsele. Dar 'mi voi permite a da Greciei consilii de prudenţă, de care Europa întreagă i le a adresat, şi sper că ea va asculta aceste consilii, pe cari ar fi bine sè le audă venind dela această tribună. (mişcări)

Francia şi ea nu e singură a face aceasta — atrage atenţiunea oamenilor de Stat ai acestei ţări asupra situaţiei Europei, şi o angagiză sè fie prudentă, şè fie răbdătoare; şi o exortează a nu compromite titlurile ce-i a creat Congresul dela Berlin.

Congresul dela Berlin a adoptat o propunere de rectificare de graniţe şi a decis că dacă Turcia şi Grecia nu vor ajunge la o înţelegere, Europa sè ofere mijlocirea ei. Negociările directe n'au reuşit în adevêr şi Europa a oferit mijlocirea ei, indicând o delimitare de graniţă posibilă.

Ei bine în acest moment Grecia trebue sè asculte pe Europa, care i cere, sè fie cu minte, prudenţă şi sè asculte consiliele, ce i se dau, nu numai pentru interesul păcei Europiei, dar în interesul Greciei chiar.

Eacă esplicaţiunile, ce aveam sè dau în privinţa demostraţiunei navale şi a cestiunei grecesci.

Nu v'am putut comunica toate documentele: dar aţi putut deja sè vedeţi în primul voculum al documentelor şi veţi vedè de asemenea şi în cel d'al doilea, că noi nu voim sè ve ascundem nimic.

Când circumstanţele sûnt atât de delicate, când e vorba de afaceri dintre o naţiune cu alta, disimulaţiunea n'ar fi numai periculoasă, dar chiar condamnabilă.

Nu este în această publicaţiune de cât o cestiune de opurtunitate şi de îndată ce a doua parte se va putè sè vi se presente, ne vom grăbì a face aceasta. Rog pe Senat a avè răbdare şi încredere în cuvêntul meu.

Cu atât mai mult, fac apel la rèbdarea şi încrederea d-voastră în ceea ce privesce afacerile Tunisului, şi adaog chiar, că aş fi preferit mai bine, că ea a fost desbătută într'un parlament vecin, şi că de acolo s'au luat indicaţiunile, cari s'au expus dela această tribună.

Dar o repet nu cred, că momentul e oportun pentru a se distribuì documentele relative la Tunis şi a se angaja desbaterea în privinţa acestui teritoriu.

Aşi putè, domnilor sè me opresc aci, de oare ce scopul meu n'a fost altul, când am luat cuvêntul, de cât a justifica pe guvern în privinţa cestiunei navale. Dar înainte de a descinde dela această tribună sè mi permită D. Gontant-Biron de a'l întreba care ar fi fost situaţia Franciei dacă ea, pe când aceste grave cestiuni se agitau între cele lalte puteri, s'ar fi dat la o parte atât de la Congresul dela Berlin, cât şi dela demonstraţiunea navală? Nu crede dênsul oare, că o asemenea abţinere ar fi dat loc la multe bănueli?

Se poate oare presupune, că în starea de prosperitate şi de ridicare în care ne aflăm aceasta se servească de o mărturisire pe care putem s'o facem fără a fi orgolioşi, Europa ar fi găsit natural ca Francia sè se abţină de a se asocia la o deliberare, la o acţiune la care cinci mari puteri lua parte?

Francia absentând, câte bănueli nu i s'ar fi făcut? Şi se poate crede oare, că Francia sè nu aibă deo dată nici un interes de tot e ce se atinge de Turcia, renunciând la protectoratul ei asupra intereselor catolice în Orient?

Se putea ca Francia sè stea indiferentă în faţa gravelor cestiuni, ce se agita şi ale căror consecenţe este imposibil a le prevedè, consecenţe cari pot fi de acele pe care secolul nostru ancă nu le a vèḑut? Aceasta este o ipotesă inadmisibilă, antinaţională. (Foarte bine în stânga).

Afirm dar că am făcut bine de am luat parte la congresul dela Berlin şi la demonstraţiunea navală jucând un rol conciliator şi moderator. Nu se poate ḑice, că este un rol strălucit acesta, dar, mărturisesc, că ambiţiunea mea se mărginesce în a juca un rol util şi înţelept (aprobări în stânga.

Dacă se mai ḑice însè că demostraiunea n'a produs resultatele, ce se speran, trebue sè se ţină compt, că disproporţiunea dintre silinţele date şi resultatul obţinut nu este numai faptul Franciei ci acţiunea comună a puterilor europene. Este oare dreptă-a se susţinè că resultatele obţinute sûnt aşa de neînsemnate? După părerea mea aceste resultate este unul din evenementele cele mai mari ale acestui secol.

A fost un arbitragiu internaţional.

Graţie congresului dela Berlin s'a înlăturat consecintele unei colisiuni ce părea inevitabilă între Anglia şi Rusia.

Congresul dela Berlin şi Europa n'au făcut atâta reu, căci au îndeplinit o operă de pace. Se va putè ḑice că este un suoces mediocru din punctul de vedere al efectului şi al aparenţilor sale; nu este un succes pe care trebue sè punem preţ.

Pacea a fost şi va fi manţinută. Facem şi vom face tot posibilul pentru a obţinè acest resultat. Vom imita în aceasta esemplul predecesorilor nostrii ale căror merite le am recunoscut şi sûnt fericit d'a se putè recunoasce şi acum scoborindume dela această tribună (aplaus viuie în stânga).

Varietăţi.

* (Principele de coroană Rudolf) primind dela Nicol. Panczer, un cismaş din Sighetul mara-murèşan, o pereche de cisme de lac, a căror tureci sûnt cusuţi cu fir de aur şi pinteni, provèḑuţi şi 'nfrumseţaţi cu petrii scumpe a trămis măestrului drept recunoscinţă 50 galbeni, însciinţând pre acesta prin comitele suprem din Maramurèş, că cismele se nimeresc principelui pe picioare.

* (Comitatul Sibiiului). Adunarea generală a comitatului este conchemată pe 18 Dec. n. Nu scim din nebăgare de seamă sau din adins sa pus adunarea generală pe o ḑi de serbătoare de ale noastre. Ori ce va fi, noi privim într'aceasta o completă desconsiderare a religiunei noastre. Creştinii nostri sûnt puşi în alternativa sau de a'şi împlinì datorinţa ca creştini şi a lăsa neîmplinită datorinţa cea de cetăţean, sau a'şi împlinì cea de cetăţean şi a'şi părăsì biserica. O înfăţoşiare de tot ne asteptată ar fi sè vedem în ḑiua de Sântul Nicolae, afară de alţi creştini de ai nostri, pe Escel. Sa metropolitul, pe P. archimandrit care sûnt virlişti, pe asesorii consistoriali, lăsând biserica şi mergênd la adunarea comitatensă din simpla causă, că oficiul comitatens din cele trei luni de ḑile pentru adunare n'a găsit altă ḑi decât serbătoarea română.

* (Mulţămită publică). Corpul învèţătoresc dela scoala capitală rom. gr. or. din Zerneşti 'şi ţine de plăcută şi sântă detorinţă, a aduce pe calea publicităţei profundă mulţămiiă următorilor p. t. domni, cari avênd în vedere importanţa, ce au bibliotecele pentru desvoltarea inteligenţei poporului, au donat bibliotecei scoalei noastre de aici multe opuri scientifice, şi anume: domnul Dr. Ilarion Puşcariu protosincel archiepiscopesc în Sibiiu: Isagogia sau întroducere în sânta scriptură, principii generale de pedagogie, foişoara „Tel. Rom." pe anii 1876 şi 1877 formularie de documente private şi oficioase, şi Calendariul Cocoşului roşu pe 1876; dl Teodor T. Burada la universitatea din Iaşi, „O călătorie în Dobrogea" şi „Despre crestăturile plutaşilor pe Cherestele". Dl George Chimbăşan la liceul din Bărlad, „Introducere în sciinţele naturale, dl Nicolau Parvu învèţător în România, „Blăstemul" dramă isorică naţională şi „Ostaşii nostri" şi dl Domeţiu Dogariu învèţător la scoala capitală din Satuungul Săcelelor: „Aritmetica după sistemul decadic. Fie! Ca nobila faptă a acestor marinimoşi domini sè o imiteze mai mulţi amici ai progresului.

Zernesci în 26 Noemvre. 1880.

Corpul învèţătoresc.

* (Dar pentru Agram.) Lordmaiorul din London a trămis ministrului president ung. Coloman Tisza 600 punţi ca prima colectă pentru locuitorii din Agram.

* (Defraudaţiune.) Silvicultural Török-Kappany s'a suspendat din postul seu pentru o defraudare de bani.

* (Cai ardeleni în Africa). In ḑilele aceste dupăcum ne spune „Magyar Polgar" s'au cumperat din stava renumită de cai a baronului George Bánffy dela Bonţida o pereche de cai de 16 urme înalţi pentru vice regele din Egipet, cari s'au şi espedat în Africa.

* (Emigranţi). Emigrarea Ungurilor în America earăşi a început a lua dimensiuni mari. Aşa emigrează — după „Kaschauer Zeitung" — pe fie care sèptămâna din Nagy Mihály şi giur câte 50—80 de persoane. Apoi „Zipser Bote" ḑice: Mania de emigrare se estinde şi în comitatul nostru tot mai mult, aşa au emigrat numai din Körtvélyes deja aproape la 70 persoane şi încă tot se mai pregătesc şi acum mereu foarte mulţi oameni a părăsì patria lor.

* (Uu spion francez). Se scrie din Strassburg cu datul 4 Decemvre n. următoarele: Hippolyte Tissot de Nancy, agent pentru asigurare de foc şi oficer de reservă francez fiind acusat de tradare de patrie, pentrucă a adus la cunoscinţa guvernului francez atât planurile fortificărei Diestenhofen, tăria forturilor, cât şi estensiunea şi posiţiunea casematelor acestora etc. prin tribunalul permanent de resboiu de aici şi pe temeiul §. 3 a legei din 12 Iulie 1873 pentru Alsaţia-Lotaringhia fu condamnat la o pedeapsă de 3 ani în fortăreaţă.

* (Transmiterea sunetului.) Lângă Maus (Francia) între biurourile casei Chappée şi turnăturia dela Antoigne, adecă la o depărtare de 33 chilometre, s'a făcut esperienţă cu o nouă procedere de transmitere a sunetului şi a vocei umane, procederea cu mult superioară, pe cât se pare telefonului ordinar. Aparatul se compune de o cutiuţă de sticlă. Pe această din urmă sûnt depuse nisce mici cilinde de cărbune curat, care prin diferinţa lor de conductibilitate, transmit postului de primire vibraţiunile produse de vorbire. Acest aparat este foarte simplu, dar dovedesce o adâncă cunoscinţă a legilor acusticei. Aşeḑarea şi scoaterea lui dîn locul, unde e aşeḑat sûnt afaceri de un minut şi aparatul nu se strică nici odată. Transmiterea se face printr'o linie telegrafică ordinară, cu un singur fir; întoarcerea pe pământ e îndestulitoare şi chiar dă un resultat mai bun de cât când se întrebuinţează două fire. La 24 chilometre (aproape 2 poste şi jumětate) vocea vorbitorilor se aude şi chiar se cunoasce. O ariă cântată din flaută la 15 metri dela aparat, de care era despărţită printr'o cameră închisă, a fost transmisă cu o esactitate de necreḑut. Pe lûngă aceasta cu instrumentul acesta nu e trebuinţă de a vorbì printr'un tub; se poate vorbì ca de obiceiu, însě lûngă aparat. Trecerea trenurilor drumului de fer. la 15 chilometre dela aparat, nu opresce de loc transmiterea. Inventatorul, d. Maiche, afirmă, că poate face ca sistema sa sě funcţioneze la cele mai mari distanţe şi nu se îndoiesce că cuvêntul va putè fi transmis prin cablul translantic între Francia şi America.

* (Archeologic.) La Sandovn (insula Wight) s'a descoperit pe moşia Mortesa proprietatea d-nei Oglander resturile unei vile romane, care a trebuit sě fi aparţinut unui Senior mare, contimporan cu Cesare. Sau scos din pământ II camere, din cari cele mai multe sûnt decorate foarte simplu. Una din ele are o lungime de 40 picioare şi o lăţime de 19 (mĕsuri întrebuinţate de Romani pentru architectura domestică). Parchetul e de un mosaic foarte frumos. Ca pictură se află Perseu şi Andromeu şi cele 4 ano-timpuri. Se află şi sculpturi, cari representă capul Medusei, turme de vite, Tritoni încungiuraţi de monstri maritimi, etc. Cercetările continuă sub direcţiunea mai multor învĕţaţi englezi.

* (Un ḑiar stenografiat). Este în Londra o gazetă care are deja şase ani de esistenţă. E numită „Phonetic Journal" sau „Stenografe". Aceasta foae, în totul imprimată în caractere stenografice, este din cele mai curioase. Articule de fond stenografiate; şedinţele parlamentului stenografiate — de sigur! Revista Bursei,.... de esemenea stenografiată, anunciuri,.... tot în stenografie! Totul în sfĕşit este stenografiat, până la semnătura tipografului.

Acest jurnal se scoate în 12,000 esemplare şi are 6,000 abonaţi.

S'ar fi îndoit cineva că Londra ar avè atâţea „Short and Writers", adecă adepţi a stenografiei?

* (Fatiniţa). Cunoscuta operetă a lui Suppee representânduse şi în Rusia a suferit o metamorfosă proprie. În loc de Ruşi adecă stau în faţa Turcilor, Maghiarii subt comanda unui conte Gyula Palinca. Asemenea şi toţi ceilalţi, sublocotenenţi, cadeţi, şi sergenţi poartă numiri maghiare bine papricate. Censorului rusesc se pare, a i se fi făcut o plăcere diabolică, veḑênd pe Maghiari de o parte încurcaţi într'un resboiu cu Turcii, eară de altă parte simţind puterea următoarei melodii de cnute rusesci:

Mai bine se comandează cu cureaua, decât cu negreala şi cu peana.

Loc deschis.*)

Adûnc mişcaţi de numeroasele semne de simpaţiă, pioase ovaţiuni şi manifestaţiuni de sinceră condoleanţă pentru perderea grea şi ireparabilă a iubitului şi neuitatului nostru defunct Dr. Iosif Hodoşiu, neputênd a respunde şi a mulţămi în deosebi la fie care ne împlinim cu această ocasiune o datorinţă plăcută şi ne grăbim a aduce pe aceasta cale intimele mulţămiri ale inimilor noastre tuturor corporaţiunilor şi particularilor cari au participat atât de sincer la durerea noastră prin manifestaţiuni atât de spontane de vii regrete şi sinceră iubire ce onorează memoria reposatului şi aduc alinare durerilor noastre.

In deosebi ne simţim îndatoraţi a esprime mulţămirile şi gratitudinea noastră către Associaţiunea transilvană pentru literatura şi cultura poporului român, carea pe lângă impodobirea sicriului cu o cunună a recunoscinţei, în mod generos a primit şi sarcina noastră dureroasă înmormêntând pe spesele sale proprii pe secretarul ei şi dulcele nostru şoţ şi părinte; către Veneratul Consistoriu gr. or din Sibiiu, Veteranii şi junimea din Cluşiu, teologii români din institutul Andreian în Sibiiu, şi Blaşiu cari au depus pe sicriul seu cununi de pioasă veneraţiune; către „Academia română", toate corporaţiunile şi particularii cari ni au trimis mângâere prin esprimarea sentimentelor lor de condoleanţă, precum şi către toţi aceia cari din loc şi depărtare cu mari sacrificii au grăbit şi au petrecut la eternă odichnă pe acela, care a fost mai scump sufletelor noastre.

Familia Hodoşiu.

Spre scire şi orientare se atrage atenţiunea tuturor acelora, cari doresc a'şi crea o posiţiune şi un viitoriu sigur, ca sě competeze la postul (până acum) de secretariu (de aici încolo de ataşat al presidentului) în comitetul scolastic al fostilor grăniţeri din regimentul român I. cu atât mai vêrtos, că chiar adunarea generală a grăniţerilor ţinută la 1 şi 2 Decemvre a. c. a dat presidentului acelui comitet dreptul nemărginit de a'şi „ataşa" pre cine şi pre cât timp va voì, *usque ad beneplacitum*.

Este de însemnat, că în timp de 9 (nouě) ani numai 3 (trei) secretari au avut soartea de a sucumbe pre arena circului adunărei generale sub nobila armă a presidentului: „sau eu sau el!" prin care de atâtea ori 'şi-a asigurat victoria.

S. Munteanu m. p.,
fost secretariu.

Bibliografie.

Dariu Ioan, *Aritmetică*. Pentru anii din urmă ai scoalei primare. Manual esaminat de o comisiune de învĕţători şi de profesori. Braşov 1881. Preţul 45 cr.

Neagoe Stefan, *Gramatica limbei romane* pentru clasele gimnasiale. Ediţiunea V. Bărlad, 1881. Preţul 2 lei 50 bani.

Respuns la Originele Craiovei. Craiova 1880. —

Raportul anual al Societăţii academice social-literare „România-Jună" în Viena. Al X-lea an administrativ. dela 1 Octomvre 1879 până în 30 Septemvre 1880. Viena 1880.

*) Pentru cele de sub rubrica aceasta redacţiunea nu ia responsabilitatea. R.

Îndreptare. În anunciul despre repausarea lui Dr. Ios. Hodoşiu este a se întregì: *„în al 51 an al vieţei şi al 29.."* ..... Dr. Hodoşiu s'a născut *1829*, şi nu în 1821, precum din eroare s'a tipărit în necrologul nostru.

Bursa de Viena şi Pesta
din 11 Decemvre 1880

	Viena	*Pesta*
Renta de aur	110.30	110.35
I emisiune de oblig. de stat dela drumul de fer oriental ung. .	82.30	82.50
II emisiune de oblig. de stat dela drumul de fer orient ung. . .	100.—	100.—
Oblig. de stat dela 1876 de ale drumului de fer orient. ung. .	86.25	86.50
Împrumutul drumurilor de fer ung.	125.75	125.5/8
Obligaţiuni ung. de rescumpărarea pământului	97.40	97.75
Obligaţiuni ung. cu clausulă de sorţire	97.—	96.—
Obligaţiuni urbariale temeşiane .	95.25	95.50
Obligaţiuni urb. temeş. cu clausulă de sorţire	95.—	95.—
Obligaţiuni urbariale transilvane .	95.50	95.75
Obligaţiuni urbariale croato-slavonice	96.50	—.—
Obligaţiuni ung. de rescumpărarea ḑecimei de vin	95.—	95.1/2
Datorie de stat austriacă în hârtie	72.90	72.80
Datorie de stat în argint . . .	73.80	73.80
Renta de aur austriacă	87.70	87.50
Sorţi de stat dela 1860 . . .	131.65	132.—
Acţiuni de bancă austro-ung. .	824.—	825.—
Acţiuni de credit austr. . . .	291.70	292.40
Acţiuni de bancă de credit ung.	266.15	266.50
Sorţi ungureşci cu premii . . .	110.60	111.50
Sorţi de regularea Tisei . . .	107.50	107.50
Argint	—.—	—.—
Galbin	5.58	5.57
Napoleon	9.39	9.39
100 marce nemţesci	58.20	58.20
London (pe poliţa de trei luni) .	116.90	117.90

Economie.

Sibiiu 10 Decemvre n. Pro hectolitră: Grâu fl. 7.—8.; grâu sĕcăreţ fl. 5.50—6.50.; sĕcară fl 5.40—5.80 Orz fl. 3.60--4.; Ovĕs fl. 1.90--2.30 Cucţuruz fl. 2.90—3.30; Mălaiu fl. 4—5; Cartofi fl. 1.60—2.; Semĕnţă decânepă fl. 5—6; Mazere fl. 9—10; Linte fl. 11—12; Fasole fl. 5.—5.50 pro 50 chilo: Făină de pâne fl. 14.; Slănină fl. 70—75 Unsoare de porc fl. 68.—75; Sĕu brut pro 50 chilo fl. 30—34; Sĕu de luminări fl. 47—50; Luminări de sĕu 50 chilo fl. 48—56.; Săpun fl. 36—40. fên pro 50 chilo fl. 1.80—2: Cânepă pro 50 chilo fl. 30-35. Lemne vêrtoase de foc pro metru cubic fl. 3.50 Spirt pro grad 55—60 cr. pro chilo: carne de vită 44—46 cr.; Carne de viţel 36—40 cr. crane de porc 40—44 cr.; carne de berbece 22—24 cr.; oauĕ 10 de 25 cr.

Făgăraş, 6 Decemvre n. Pro. hectolitră Grâu fl. 7.50—8.; grâu sĕcăreţ fl. 6—7.; sĕcară fl. 5.20—5.50; orḑ 3.50--4 ovĕs fl. 1.90--2; cucuruz (nou) fl. 3—3.80 (vechiu) fl.; mălaiu fl. — .; Sămânţă de cânepă fl. 7—8; mazere fl. ——.; linte fl. ——; fasole fl. 5—6.; cartofi (vechi) cu fi. 1.—1.60.; (noi). per litră ——— cr. pro 100 chilo: Slănină fl. 70—75; sĕu brut fl. ——; sĕu de luminări fl. 40—42; unsoare fl. 70—75; cânepă fl. 20—22; sĕmênţă de in fl.— săpun fl. —.—; fên fl. 1.80—2. spirt pro grad cr. 10 1/4; pro chilo: carne de vită 40—42 cr. carne de viţel 36 cr.; carne de porc 44 cr carne de berbece 24—28 cr.; oauĕ 5 de 10 cr. Tĕrgul de vite a fost bun; sau vêndut multe vite; cu deosebire tinere, cari au fost şi scumpe. Dintre profesionişti au avut un tĕrg bun mai cu seamă croitorii şi cibotarii.

(Comerciul curîmătorii.) Estragem următoarelele acte interesante dintr'un raport al consulatului general român din Buda Pesta, către ministerul afacerilor străine, asupra comerciului cu porci din Buda-Pesta şi Steinbruch, lângă Pesta, piaţa principală a acestui comerciu din Ungaria:

Bălciul animalelor îngrăşate principalmente în Ungaria este statornicit în Steinbruch, lângă Buda-Pesta, unde Austria, Bohemia, Saxonia, Prusia şi Sudul Germaniei şi fac cumpărăturile lor.

Numĕrul total al porcilor aduşi la Steinbruch în anul 1878, se urcă la 456,070 de porci, representând o valoare de fl. 22, 587 500. România a participat la acest comerciu însemnat cu 43,060 de porci a 40 fl. unul, representând o valoare de 1.722,500 fl., ear Serbia cu 77,090 porci aduşi cu drumul de fer şi cu 7,100 porci aduşi pe Dunăre, a 45 fl. unul representând o valoare totală de 3,788,500 fl. Restul era de provenienţă din Ungaria şi Transilvania şi se plăteau, porcii graşi cu 55—56 fl. şi cei slabi cu 25 fl.

Dintr'o tabelă întocmită pe luni, vedem, că importul cel mai mare al porcilor din România a avut loc în lunele de toamnă şi de earnă, şi mai cu osebire în luna Octomvrie; ear din Serbia mai cu seamă în lunele de earnă şi de primăvară.

In anul 1879, exportul de porci din România pela Steinbruch a fost aproape îndoit, căci se urcă la 79,070 de porci representând o valoare de 2,609,310 fl. Preţul însě a fost cu mult mai redus, căci nu se urca decât la 33 fl. pe când cei din Serbia se plătiau cu 34 şi cei din Ungaria cu 35 florini.

Causa acestei mari depreţiări se atribue în parte numĕrului mare de porci importaţi din România şi Serbia şi mai cu osebire modului de îngrăşare defectuos cu jir şi cu ghindă, care se ptractică la noi şi în Serbia. Monitoriul.

Estras din foaia oficială Budapesti Közlöny."

Licitaţiuni: în 18 Dec. imob. lui Ferdinand Sander în Sebeş (judec. cerc.); în 19 Dec. imob. ficei Russ în Deḑan (judec. cerc. Făgăraş); în 10 Feb. imob. lui Ilie Şufan în Mercurea (trib. Sibiu); în 11 Ian. şi 11 Febr. imob. lui Albert Apor în Zălan (judec. cerc. Sângiorz); în 8 Ian. şi 8 Febr. imob. Roginei Kaufert în Petrifalauĕ (judec. cerc. Sebeş); în 22 Dec. imob. lui Clement Cucrian în Viorean (judec cerc. Orăştie); în 4 Ian. şi 4 Febr. imob. remasului după Martin Kramer în Ziemantel (judec. cerc Sighişoara); în 10 Ian. şi 10 Febr. imob. lui Nicolau Floca în Sâscior (judec. cerc. Sebeş); în 26 Feb. şi 4 Apr. imob. Paraschivei Necşea şi soţi în Cârţişoara; în 24 Febr. şi 31 Martie imob. Reginei Goldner în Făgăraş (judec. cerc); în 21 Dec. şi 21 Ian. imob. lui Ioan Racu în Sâncraiu (judec. cerc. Aiud); în 10 Ian. şi 10 Feb. imob. lui Ioan Ciorgadi în Şura mare; în 11 Febr. imob. lui Florean şi Regina Salvotzky în Sibiiu; în 12 Ian. şi 12 Febr. imob. lui Ioan şi Catharina Lühr în Slimnic (trib. Sibiiu); în 28 Dec. imob. lui Emanuel Grüne în Ciongva (judec. cerc. Aiud); în 15 Dec. imob. lui Ioan Bayer în Bistriţa (trib); în 21 şi 22 Dec. imobilele ţinĕtoare de massa concursuală a lui Corol Fenyes şi soţiei sale în Vêrtej şi Kis ankya (judec. cerc. Szckelylhid).

Nr. 216, 3—3

CONCURS.

Pentru ocuparea postului de învĕţătoriu la scoala conf. română gr. or. din Saschiz, protopresbiteratul Sighişoarei se escrie concurs până la 15 Decemvre a. c. st. v. cu un salariu anual de 80 fl. v. a. cuartir gratuit şi lemne de ajuns.

Se observă înse, că dacă petentul va fi provĕḑut cu documntele recerute de legepentru a ocupa şi postul de capelan în prememorata parochie, lûngă neputinciosul paroch Georgiu Şoneriu încuviinţată aceasta instituire de capelan prin ordinaţiunea Prea Veneratului Cosistoriu archiedecesan dto 23 Octomvre Nr. 2892 B. 1879 se va bucura şi de următoarele:

1. 8 jugere pământ din Porţiunea canonică, din cari 6 folosibile în tot anul;

2. 50 ferdele mĕsura vechie de cucuruz sfârmit sau grâu;

3. Dela 40 familii neorustice câte 2 ḑile de lucru sau câte 40 cr. v. a. sau apoi 2. ferdele cucuruz mesura vechie cu tuleul;

4. Din stola îndatinată pe jumĕtate;

5. Cuartir şi edificatele economice necesarie;

Concurenţii sûnt avisaţi a aşterne petiţiile lor cu documentele recerute prin lege şi regulamente până la terminul indicat subscrisului oficiu.

Sighişoara, 30 Octobre 1880 v.

Oficiul protopresbiteral român gr. or. al tractului Sighişoara.

În conţelegere cu comitetul parochial concernent.

Zacharia Boiu m. p.,
protopresb.

[72] 1—3

Noi vindem depositul nostru de mărfuri cu adjustament cu tot foarte eftin. Reflectanţii sě se adreseze direct către noi.

Adolf & Leopold Fleissig,
prăvălie de mărfuri de tăiat în Făgăraş.

Epilepsia (boala grea), sgârciuri, şi casurile cele mai îndĕrĕtnice, le vindec în timpul cel mai scurt după o metodă proprie numai mie şi totdeauna cu succes, şi în scris. Medic special **Dr. Helmsen** în **Berlin** N. W., Louisen Strasse 32. Sute s'au vindecat deja. [66] 19—24

Redactor respunḑĕtor: Nicolau Cristea. Editura şi tiparul tipografiei archidiecesane.